

Nadere wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, van een aantal sociale verzekeringswetten alsmede van enkele belastingwetten (coördinatie aanpassingssystemen en een daarmee verband houdende verhoging van de pensioen- en uitkeringsbedragen ingevolge de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en van de inkomensgrenzen ziektenfondsverzekering bejaarden, alsmede tijdelijke bevriazing Rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds)

BIJLAGEN VAN DE
MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 4

BIJLAGE I

Indexcijfers der lonen per week en per maand (alle werknemerscategorieën) (1954 = 100)

	1967		1968		1969		1970	
	part. bedr.	part. bedr. plus overheid	part. bedr.	part. bedr. plus overheid	part. bedr.	part. bedr. plus overheid	part. bedr.	part. bedr. plus overheid
januari	245	253	261	268	277	286	300	309
februari	245	253	261	268	280	288	302	310
maart	247	254	262	270	282	290	303	311
april	249	255	264	271	285	294	306	314
mei	250	256	265	273	286	295	307	315
juni	252	257	267	274	288	296	310	317
juli	256	262	269	276	291	298	315	321
augustus	257	262	272	277	292	299	319	326
september	257	262	272	278	295	303	320	327
oktober	257	262	272	279	296	303	323	329
november	257	264	273	279	296	303		
december	257	264	273	279	296	303		

Procentuele verschillen

	1967-1968		1968-1969		1969-1970	
	part. bedr.	part. bedr. plus overheid	part. bedr.	part. bedr. plus overheid	part. bedr.	part. bedr. plus overheid
januari	6,53	5,93—	6,13	6,72+	8,30	8,04—
februari	6,53	5,93—	7,28	7,46+	7,86	7,61—
maart	6,07	6,30+	7,63	7,41—	7,45	7,24—
april	6,02	6,27+	7,95	8,49+	7,37	6,80—
mei	6,00	6,64+	7,92	8,06+	7,34	6,78—
juni	5,95	6,61+	7,87	8,03+	7,64	7,09—
juli	5,08	5,34+	8,18	7,97—	8,25	7,72—
augustus	5,84	5,73—	7,35	7,94+	9,25	9,03—
september	5,84	6,11+	8,46	8,99+	8,47	7,92—
oktober	5,84	6,49+	8,82	8,60—	9,20	8,58—
november	6,23	5,68—	8,42	8,60+		
december	6,23	5,68—	8,42	8,60+		
gemiddeld	6,01	6,06+	7,87	8,07+	8,11	7,68—

BIJLAGE II

Procentuele stijging van de sociale uitkeringen en het minimumloon

A. Halfjaarlijkse herziening op basis van het indexcijfer der lonen particulier bedrijf plus overheid		B. Halfjaarlijkse herziening op basis van het indexcijfer der lonen particulier bedrijf	
1 januari 1968	2,74	1 januari 1968	3,21
1 juli 1968	3,43	1 juli 1968	2,72
1 januari 1969	2,96	1 januari 1969	3,03
1 juli 1969	5,38	1 juli 1969	4,78
1 januari 1970	3,06	1 januari 1970	3,86
1 juli 1970	3,63	1 juli 1970	3,38
1 januari 1971	4,78	1 januari 1971	5,55

BIJLAGE III

Vergelijking van het huidige met het voorgestelde systeem van aanpassing voor de A.O.W.-uitkering voor gehuwden en de A.W.W.-uitkering voor een weduwe met kind(eren)

A. De hoogte van de pensioenbedragen op jaarbasis in de verschillende varianten

Ingangsdatum van de verhoging	Huidige 3% systeem zonder toepassing van afwijkingsmogelijkheid en zonder structurele verhogingen	Voorgestelde systeem ¹⁾			
		indexcijfer particulier bedrijf plus overheid		indexcijfer particulier bedrijf	
		zonder eenmalige bijzondere aanpassing	met eenmalige bijzondere aanpassing	zonder eenmalige bijzondere aanpassing	met eenmalige bijzondere aanpassing
1- 1-1968	4 650	4 650	4 704	4 680	4 728
1- 4-1968	4 794				
1- 7-1968		4 812	4 866	4 812	4 860
1-11-1968	4 956				
1- 1-1969		4 956	5 016	4 962	5 010
1- 3-1969	5 118				
1- 7-1969		5 226	5 286	5 202	5 250
1- 8-1969	5 298				
1- 1-1970		5 388	5 448	5 406	5 454
1- 2-1970	5 496				
1- 7-1970		5 586	5 646	5 592	5 640
1- 8-1970	5 712				
1-12-1970	5 892				
1- 1-1971		5 856	5 916	5 904	5 958

¹⁾ Hierbij is ervan uitgegaan dat tot het bedrag per 1-1-1968 gekomen is op basis van het bedrag per ultimo oktober 1967. Dit laatste bedrag is gesteld op f 4 530. Dit bedrag is vervolgens verhoogd met het stijgingspercentage van het indexcijfer van ultimo april 1967 op ultimo oktober 1967. Voor de berekening van de kolom „eenmalige bijzondere aanpassing” is daaraan voorafgaande het bedrag per ultimo oktober 1970 structureel met 1% verhoogd.

B. De hoogte van het totaal in de onderscheidene jaren aan A.O.W./A.W.W.-uitkeringen genoten bedrag in de verschillende varianten

Jaar	Huidige 3% systeem zonder toepassing van afwijkingsmogelijkheid en zonder structurele verhogingen	Voorgestelde systeem			
		indexcijfer particulier bedrijf plus overheid		indexcijfer particulier bedrijf	
		zonder eenmalige bijzondere aanpassing	met eenmalige bijzondere aanpassing	zonder eenmalige bijzondere aanpassing	met eenmalige bijzondere aanpassing
1968	4 785	4 731	4 785	4 746	4 794
1969	5 166	5 091	5 151	5 081	5 130
1970	5 584,50	5 487	5 547	5 499	5 547

Nadere wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, van een aantal sociale verzekeringswetten alsmede van enkele belastingwetten (coördinatie aanpassingssystemen en een daarmee verband houdende verhoging van de pensioen- en uitkeringsbedragen ingevolge de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en van de inkomensgrenzen ziekenfondsverzekering bejaarden, alsmede tijdelijke bevroezing Rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds)

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 5

De vaste Commissie voor Sociale Zaken brengt over haar voorbereidend onderzoek het navolgende verslag uit:

De leden van de commissie, behorende tot de fractie van de P.v.d.A., konden zich in grote lijnen met dit wetsontwerp verenigen, voor zover dit tot doel heeft de aanpassingssystemen van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag en van een aantal sociale verzekeringswetten met elkaar te harmoniseren. In dit verband vroegen zij de Regering waarom in dit wetsontwerp niet wordt verzekerd, dat indien gebruik zal worden gemaakt van de bevoegdheid („indien daartoe naar Ons oordeel een bijzondere aanleiding bestaat”) verhogingen toe te passen bij algemene maatregel van bestuur (welke verhogingen bij de eerstvolgende aanpassing geacht worden niet te hebben plaatsgevonden), dit gebruik in alle gevallen op dezelfde wijze zal worden gemaakt. Het gaat hier met name om de artikelen 14, lid 4 (nieuw) van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, artikel 9, lid 6 (nieuw) A.O.W., artikel 21, lid 6 (nieuw) A.W.W. en artikel 15, lid 5 (nieuw) W.A.O. Indien van deze bevoegdheden een ongelijk gebruik zou worden gemaakt, dan zou de beoogde coördinatie immers toch weer verloren gaan?

Voorts vroegen zij, of de Regering het ook niet verstandig zou vinden om bij deze gelegenheid tot een nauwkeurige coördinatie te komen van de hoogte van die sociale verzekeringsuitkeringen, die praktisch ongeveer dezelfde hoogte hebben als het minimumloon. Zij dachten hierbij met name aan de minimumuitkering van de W.A.O. (bij 80 pct. of meer arbeidsongeschiktheid) en aan de minimumuitkering van de W.W. bij volledige werkloosheid. Zij zouden graag een overzicht hebben van de thans bestaande verschillen tussen deze laatste uitkeringen en het minimumloon (per week en maand).

Grote bezwaren hadden deze leden tegen de in artikel IV onder F voorgestelde bevroezing voor het jaar 1972 van de rijksbijdrage in het ouderdomsfonds. Naar hun mening zou dit bedrag veeleer moeten worden verhoogd. Ter motivering verwezen zij naar de debatten in de Tweede Kamer bij de behandeling van de A.W.B.Z. in 1967 en naar de bij die gelegenheid door de Tweede Kamer aangenomen motie-Van Leeuwen. Zij achtten het wenselijk het door de Regering in artikel 23 A.O.W. voorgestelde bedrag van f 191,9 mln. met f 95 mln. te verhogen.

Naar de mening van dezelfde leden zou in dit wetsontwerp een verdergaande structurele verhoging van de A.O.W.-A.W.W. moeten worden voorzien dan door de Regering wordt voorgesteld. Behalve de ruimte nodig voor de voorgestelde verhoging met 1 pct. is er, zijn deze leden goed ingelicht, nog enige premieruimte in 1972. Ook omdat het toch wel moeilijk zal blijken dit wetsontwerp vóór 1 januari 1972 in het *Staatsblad* te krijgen (de late indiening is hiervan naar hun mening de hoofdoorzaak) verdient misschien het tot stand brengen van de structurele verhoging van A.O.W.-A.W.W. op 1 april 1972 de voorkeur, die dan in totaal 3 pct. zou kunnen bedragen. De leden van de commissie behorende tot de P.v.d.A.-fractie waren er vóór, om door een verhoging van de rijksbijdrage in het Ouderdomsfonds met f 95 mln., op die datum een extra verhoging van de A.O.W./A.W.W.-uitkeringen met 2 pct. mo-

gelijk te maken, zodat de totale extra-verhoging dan op 5 pct. zou kunnen worden gebracht.

Naar de mening van deze leden zou bij deze gelegenheid tevens een nadere wijziging van het aanpassingsmechanisme in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag moeten worden tot stand gebracht, door in artikel 14, lid 4, van deze wet de beperking van de mogelijkheid tot het aanbrengen van bijzondere (structurele) verhogingen van het minimumloon weg te nemen. Volgens de gehandhaafde tekst doet zich die mogelijkheid voor het eerst voor in juli 1973 en vervolgens om de drie jaar. De leden, hier aan het woord, stelden voor de mogelijkheid te openen een dergelijke verhoging tot stand te brengen telkens als de hoogte van het minimumloon kan worden aangepast, maar in ieder geval die mogelijkheid eenmaal per jaar te openen.

Deze leden hadden een tweetal argumenten voor dit voorstel:

1. Uit een oogpunt van door hen gewenste rechtvaardiger inkomensverdeling achtten zij het wenselijk van tijd tot tijd de laagstbetaalden door een extra-verhoging van het minimumloon een extra-aandeel in de welvaartsontwikkeling te geven;

2. Bij het huidige aanpassingssysteem komen de minimumloontrekkers soms te kort, d.w.z. krijgen zij een minder dan evenredig deel in de welvaarts groei, en wel telkens als de loonontwikkeling zó verloopt dat het loon van de lager betaalden in feite met een groter percentage verhoogd wordt dan het loon van de hoger betaalden. Dit heeft zich voorgedaan bij de verwerking van de uitkering ineens van f 400 in de lonen in 1971 en dit zal zich naar alle waarschijnlijkheid opnieuw voordoen in 1972, als gevolg van de in de prijscompensatie in de lonen te leggen vloer.

Ook als, hetgeen de leden, hier aan het woord, veronderstelden, de huidige Regering zich weinig gevoelig zou tonen voor hun eerste argument, dan zal zij toch, zo durfden zij te hopen, begrip kunnen opbrengen voor hun tweede argument.

De leden van de commissie, behorende tot de fracties van de K.V.P., A.R.P. en C.H.U. hadden tot hun genoegen geconstateerd, dat de Regering in dit wetsontwerp het S.E.R.-advies van 21 mei 1971 heeft gevolgd.

Op blz. 19 rechterkolom van de memorie van toelichting stelt de Regering voor de verhoging van de rijksbijdrage in het Alg. Ouderdomsfonds op grond van de zgn. indexeringsbepalingen voor 1972 achterwege te laten. Deze leden vroegen zich af wat de gevolgen zullen zijn van dit voorstel met betrekking tot de financiering van het A.O.W.-fonds en de premiestelling in latere jaren dan 1972.

De leden van de commissie behorende tot de fractie van de V.V.D. juichten de in dit wetsontwerp voorgestelde vereenvoudiging en coördinatie bij de indicering van de sociale verzekering toe. Zij merkten daarbij wel op, dat ook nog na deze herziening er jaarlijkse en halfjaarlijkse herzieningen blijven bestaan. Hebben de bewindslieden overwogen of hier wel een verdere vereenvoudiging mogelijk is, zo informeerden zij.

Bij hen kwam de vraag op wat de invloed zal zijn van toepassing van lid 3 van artikel 9 (nieuw) van de Algemene Ouderdomswet (en de overeenkomstige bepalingen in de andere sociale verzekeringswetten). Wat betekent dit voor de Wet minimumloon? Zij hadden zich hierbij afgevraagd, of dit lid gehandhaafd moet blijven naast lid 6. Dit laatste is gelijkloidend aan lid 4 van artikel 14 van de Wet minimumloon.

Welke zekerheid is er voorts, dat steeds lid 4 van artikel 14 Wet minimumloon en lid 6 van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet (en de overeenkomstige bepalingen in de andere sociale verzekeringswetten) gelijktijdig worden toegepast? Kunnen in dit licht de bewindslieden mededelingen doen hoe vaak men in de afgelopen jaren van de systematiek van aanpassing in de verschillende wetten is afgeweken.

De in het wetsontwerp opgenomen overgangsregelingen hadden de instemming van deze leden, evenals de wijzigingen van mindere importantie, die bij de harmonisatie van de indicering tevens zijn opgenomen.

Wat de rijksbijdrage in het A.O.W.-fonds betreft, merkten zij op, dat waar ook in de huidige systematiek van indicering

sprake is, zij de wijziging van het aanpassingssysteem volgens de in het wetsontwerp beschreven geharmoniseerde methode logisch achten; zij namen echter het standpunt in, dat het systeem van de rijksbijdrage zelf de sociale verzekering minder doorzichtig maakt dan wenselijk is en dat deze zaak in een later stadium bij het afwegen van financieringsmogelijkheden en prioriteitsstellingen opnieuw aan de orde dient te komen. Tegen de bevestiging voor het jaar 1972 hadden zij dan ook geen bezwaar.

De leden van de commissie, behorende tot de S.G.P.-fractie, hadden met belangstelling kennis genomen van de onderhavige nadere wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, van een aantal sociale verzekeringswetten alsmede van enkele belastingwetten om te komen tot een coördinatie van de verschillende aanpassingsystemen.

Zij wilden voor het verdere volstaan met het maken van een enkele opmerking en daaraan gerelateerde vragen.

In verband met de mogelijkheid tot tussentijdse herziening verdient het naar het oordeel van de raad – en tevens van de betrokken bewindslieden – aanbeveling slechts een zodanig deel van een zeer grote loonstijging voor een tussentijdse verhoging in aanmerking te nemen, dat daardoor een onaanvaardbare achterstand van de uitkeringsgerechtigden en van de werknemers die het minimumloon ontvangen, wordt voorkomen. Naar aanleiding van het zojuist gememoreerde zouden de hier aan het woord zijnde leden van de bewindslieden willen vernemen wat in concreto onder een onaanvaardbare achterstand moet worden verstaan. Is het mogelijk om voor „een zodanig deel van een dergelijke loonstijging” een procentuele norm aan te geven?

Na een tussentijdse herziening zal de feitelijke inkomsten-toeneming op de normale herzieningsdatum geringer zijn dan overeenkomt met de stijging van het indexcijfer der lonen, zodat het niet is uitgesloten, dat deze inkomstenstijging niet of nauwelijks voldoende zal zijn om een lastenstijging door belastingmaatregelen en herziening van premies van sociale verzekeringen op dat moment te compenseren. Wanneer men dan daarbij nog in aanmerking neemt, dat een tussentijdse aanpassing van het minimumloon ongewenste repercussies op de loonverhoudingen kan hebben, zijn de bewindslieden dan niet van oordeel, zo vroegen deze leden, dat de marge tussen „een onaanvaardbare achterstand” en een op de eerstvolgende herzieningsdatum „inkomstenstijging van voldoende omvang” zo klein zal zijn, dat het effect van een tussentijdse herziening alleen maar nadelig kan zijn?

Ten slotte stelde de commissie de navolgende vragen.

Indien de voorgestelde regeling niet op 1 januari a.s. in het *Staatsblad* is opgenomen, wat is dan de vroegst mogelijke datum anders dan 1 januari a.s., waarop deze regeling in werking kan treden?

Ervan uitgaande, dat de voorgestelde regeling niet vóór 1 januari a.s. het *Staatsblad* zal hebben bereikt, wat is dan nadien de laatst mogelijke datum voor publikatie in het *Staatsblad* wil de regeling alsnog met ingang van 1 januari a.s. in werking kunnen treden?

Wanneer verwacht de Minister van Sociale Zaken het advies van de S.E.R. inzake de programmering van de sociale verzekering? Is deze bewindsman bereid inzake de inhoud van het advies zo snel mogelijk een standpunt te bepalen?

Aldus vastgesteld 9 december 1971.

KIKKERT	BARENDREGT
VAN LIER	HERMSEN
WEIJTERS	WEIJERS
WIELDRAAIJER	VERBRUGH
VAN LEEUWEN	VAN DER GUN
VELLENGA	MEIS
WIEBENGA	VAN AARDENNE
VEDER-SMIT	KONINGH.
NYPELS	

Nadere wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, van een aantal sociale verzekeringswetten alsmede van enkele belastingwetten (coördinatie aanpassingssystemen en een daarmede verband houdende verhoging van de pensioen- en uitkeringsbedragen ingevolge de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en van de inkomensgrenzen ziekenfondsverzekering bejaarden, alsmede tijdelijke bevrozing Rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds)

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATS-
SECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN

Nr. 6

's-Gravenhage, 10 december 1971.

Gaarne mogen wij uw aandacht vragen voor het volgende.

Op 9 december jl. heeft de vaste Commissie voor Sociale Zaken het voorlopig verslag vastgesteld met betrekking tot het wetsontwerp inzake nadere wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, van een aantal sociale verzekeringswetten alsmede van enkele belastingwetten (coördinatie aanpassingssystemen en een daarmede verband houdende verhoging van de pensioen- en uitkeringsbedragen ingevolge de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en van de inkomensgrenzen ziekenfondsverzekering bejaarden, alsmede tijdelijke bevrozing Rijksbijdrage aan het Algemeen Ouderdomsfonds) (zitting 1971-1972 – 11 614).

Dit wetsontwerp beoogt per 1 januari 1972 een coördinatie aan te brengen in de verschillende aanpassingssystemen, zoals die thans gelden.

Gezien de korte tijd, die thans nog tot 1 januari a.s. rest, zal het niet mogelijk zijn, dat bedoeld wetsontwerp vóór 1 januari 1972 tot wet zal zijn verheven.

Echter zal het wel mogelijk zijn d.m.v. een nota van wijziging aan bedoelde wet terugwerkende kracht te verlenen tot 1 januari 1972, indien – en dit geldt voor de coördinatie van de aanpassing van de uitkeringen – de wet althans vóór uiterlijk half februari 1972 in het *Staatsblad* zal zijn geplaatst. Dit laatste zouden wij – zoals uit het navolgende moge blijken – op hoge prijs stellen.

Uit het gestelde onder I van het algemeen deel van de memorie van toelichting op het desbetreffende wetsontwerp blijkt, dat de thans bestaande verschillen in de diverse aanpassingssystemen tot ernstige moeilijkheden leiden zowel voor de uitkeringsgerechtigden als voor diverse uitvoerende instanties. Dit geldt met name in geval van samenloop van een A.O.W./A.W.W.-pensioen met een uitkering ingevolge de Algemene Bijstandswet en bij samenloop van een uitkering ingevolge de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (W.A.O.) met loon ingevolge de Wet Sociale Werkvoorziening.

Naar onze mening is het zeer gewenst, dat deze ernstige moeilijkheden zo spoedig mogelijk worden ondervangen, hetgeen het meerbedoelde wetsontwerp met de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 1972 dan ook beoogt.

In dit verband mogen wij opmerken, dat ingevolge het thans geldende aanpassingssysteem o.a. de pensioenen ingevolge de A.O.W. en de A.W.W. en de daglonen, waarnaar de W.A.O.-uitkeringen worden berekend, dienen te worden verhoogd, zodra het indexcijfer der lonen per ultimo van enige maand een afwijking naar boven vertoond heeft van ten minste 3 pct. ten opzichte van het indexcijfer, waarop de laatste herziening van deze uitkeringen was gebaseerd.

Zou het wetsontwerp nog niet tot wet verheven zijn op het moment, waarop wederom een 3 pct.-afwijking van het indexcijfer der lonen gebleken is, dan zou – op basis van de thans geldende bepalingen – wederom een verhoging geboden zijn, hetgeen zou betekenen, dat de hiervoor omschreven ernstige moeilijkheden zich opnieuw zouden voordoen.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

De mogelijkheid van een dergelijke 3 pct.-afwijking zou zich voor het eerst *kunnen* voordoen, wanneer het indexcijfer der lonen per ultimo januari 1972 bekend wordt, hetgeen in de tweede helft van februari 1972 het geval zou zijn.

De hierboven geschetste moeilijkheden kunnen derhalve slechts worden voorkomen, wanneer het wetsontwerp vóór medio februari 1972 tot wet zal zijn verheven.

Tenslotte mogen wij nog opmerken, dat in het wetsontwerp een structurele verhoging van 1 pct. van de A.O.W.- en de A.W.W.-uitkeringen per 1 januari a.s. is voorgesteld. Deze structurele verhoging is – in overeenstemming met het S.E.R.-advies – *gekoppeld* aan de invoering van het nieuwe aanpassingssysteem. Uitstel van de invoering van het nieuwe systeem zou tevens uitstel van deze verhoging betekenen. Het behoeft wel geen betoog, dat dit voor de betrokken uitkeringsgerechtigden, ook al in verband met eventueel gerezen verwachtingen, als zeer onaangenaam zal worden ervaren.

Een en ander in aanmerking nemende zouden wij het zeer op prijs stellen indien U bereid zoudt zijn te bevorderen, dat meerbedoeld wetsontwerp nog vóór het Kerstreces van de Tweede Kamer zal worden behandeld.

Uiteraard zullen wij U de memorie van antwoord op het voorlopig verslag inzake het wetsontwerp 11 614 op zeer korte termijn doen toekomen.

De Minister van Sociale Zaken,

BOERSMA.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,

RIETKERK.